

საქსტატის ძირითადი პროდუქტები და მეთოდოლოგია

კანონმდებლობის შესაბამისად, სტატისტიკის წარმოება და მისი წარმოების შედეგად მიღებული ინფორმაციის გავრცელება უნდა შეესაბამებოდეს საერთაშორისო სტანდარტებსა და გამოცდილებას. შესაბამისად, საქსტატი მის მიერ წარმოებულ ყველა სტატისტიკურ გამოკვლევაში ხელმძღვანელობს საერთაშორისო მეთოდოლოგიისა და სტანდარტების შესაბამისად შემუშავებული და დამტკიცებული კითხვარებით.

საქსტატის მიერ, სტატისტიკური გამოკვლევების საფუძველზე, ხორციელდება სხვადასხვა სახის პროდუქტების წარმოება, რომელიც დაჯგუფებულია რამდენიმე მიმართულებად:

1. ეროვნული ანგარიშები: მთლიანი შიდა პროდუქტი, მთლიანი ეროვნული შემოსავალი და ეროვნული ანგარიშების სხვა აგრეგატები;
2. საგარეო სექტორის სტატისტიკა: საქონლით საგარეო ვაჭრობა, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები;
3. ფასების სტატისტიკა: სამომხმარებლო ფასების ინდექსი, მწარმოებელთა ფასების ინდექსები, იმპორტის ფასების ინდექსი, მშენებლობის ღირებულების ინდექსი;
4. სოციალური სტატისტიკა: ცხოვრების დონის მაჩვენებლები, საარსებო მინიმუმი, შინამეურნეობების შემოსავლები და ხარჯები, შინამეურნეობებში საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენება, დასაქმება და უმუშევრობა, ხელფასები, განათლების, კულტურის, ჯანდაცვის, სოციალური უზრუნველყოფის, სამართლებრივი სტატისტიკისა და გენდერული სტატისტიკის მაჩვენებლები.
5. მოსახლეობა და დემოგრაფია: მოსახლეობის რიცხოვნობა, დაბადება, გარდაცვალება, ქორწინება, განქორწინება და მიგრაცია;
6. ბიზნეს სტატისტიკა: ბიზნეს რეგისტრი, ბიზნეს სექტორის საქმიანობის ამსახველი ძირითადი მაჩვენებლები (ბრუნვა, პროდუქციის გამოშვება, დასაქმებულთა რაოდენობა).

დენობა და ა.შ), მრეწველობის, მშენებლობის, ენერგეტიკის და მომსახურების სფეროს სტატისტიკა, ტურიზმის სტატისტიკა;

7. სოფლის მეურნეობისა და გარემოს სტატისტიკა: ერთწლიანი კულტურების ფართობი, წარმოება და საშუალო მოსავლიანობა, მრავალწლოვანი კულტურების წარმოება, პირუტყვის და ფრინველის რაოდენობა, მეცხოველეობის პროდუქციის მაჩვენებლები, სასუქების და პესტიციდების გამოყენება, სასურსათო ბალანსები. გარემოს სტატისტიკური მონაცემები მიწის, წყლის, ტყის რესურსებისა და დაცული ტერიტორიების შესახებ; მონაცემები ატმოსფერული ჰაერის დაცვისა და სტიქიური მოვლენების შესახებ.

სტატისტიკური მონაცემების/პროდუქტების წარმოებისას საქსტატი 2018 წელს ხელმძღვანელობდა შემდეგი მეთოდოლოგიებით:

ეროვნული ანგარიშები

1. “ეროვნულ ანგარიშთა სისტემა 1993” (SNA - System of National Accounts 1993), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, ევროსტატი, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია – OECD, მსოფლიო ბანკი, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ბრიუსელი/ლუქსემბურგი, ნიუ იორკი, პარიზი, ვაშინგტონი, 1993 წელი;

2. კვარტალური ეროვნული ანგარიშების სახელმძღვანელო, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, 2001 წელი;

3. “დაუკვირვებადი ეკონომიკის გაზომვა” (Measuring the Non-Observed Economy), ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია – OECD, პარიზი, საფრანგეთი, 2002 წელი.

საგარეო სექტორის სტატისტიკა:

4. „საქონლით საერთაშორისო ვაჭრობის სტატისტიკა” (International Merchandise Trade Statistics), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, ნიუ იორკი, აშშ, 2011 წელი;

1. საგარეო ეკონომიკური საქმიანობის სასაქონლო ნომენკლატურა (HS 2012, Harmonized Commodity Description and Coding System);
2. საგადასახდელი ბალანსისა და საერთაშორისო საინვესტიციო პოზიციის სახელმძღვანელო (Balance of Payments and International Investments Position Manual), საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ვაშინგტონი, აშშ, 2008 წელი, მეექვსე გამოცემა;
3. “პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების სტანდარტული განსაზღვრება” (OECD Benchmark Definition of Foreign Direct Investment), ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია – OECD, პარიზი, საფრანგეთი, 2008 წელი, მეოთხე გამოცემა;
4. “პირდაპირი ინვესტიციების კოორდინირებული გამოკვლევის სახელმძღვანელო” (The Coordinated Direct Investment Survey Guide), საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ვაშინგტონი, აშშ, 2008 წელი;
5. “საგარეო ვალის სტატისტიკა” (External Debt Statistics), ევროსტატი, საერთაშორისო სავალუტო ფონდი, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია – OECD, მსოფლიო ბანკი, გაეროს კონფერენცია ვაჭრობასა და განვითარებაზე – UNCTAD, ვაშინგტონი, აშშ, 2003 წელი.

ფასების სტატისტიკა:

1. “სამომხმარებლო ფასების ინდექსი” (Consumer Price Index Manual), შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია (ILO), საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF), 2004;
2. “სამომხმარებლო ფასების ინდექსების წარმოების პრაქტიკული სახელმძღვანელო” (Practical Guide to Producing Consumer Price Indices), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, 2009;
3. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის რეკომენდაციები ფასების სტატისტიკის შესახებ, 1993-2012;
4. ექსპორტის და იმპორტის ფასების ინდექსის სახელმძღვანელო (Export and Import Price Index Manual), შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია (ILO), საერთაშორისო სავალუტო ფონდი (IMF), 2009;

5. „მშენებლობის ფასების ინდექსები - წყაროები და მეთოდები“, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია, ევროკავშირის სტატისტიკის ოფისი (ევროსტატი);
6. „მშენებლობის ფასების ინდექსების მეთოდოლოგიური ასპექტები“, ევროსტატი, 1996
7. სამომხმარებლო ფასების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2013 წელი
8. სამრეწველო პროდუქციის მწარმოებელთა ფასების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2014 წელი;
9. იმპორტის ფასების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2017 წელი;
10. მშენებლობისთვის შეძენილი მასალების ფასების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2017 წელი;
11. სატვირთო გადაზიდვების მწარმოებელთა ფასების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2017 წელი;
12. მშენებლობის ღირებულების ინდექსის გაანგარიშების მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო, საქსტატი, 2019 წელი.

სოციალური სტატისტიკა:

1. შინამეურნეობების გამოკვლევის სახელმძღვანელო (Handbook of Household Surveys), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, ნიუ იორკი, 1984 წელი;
2. შინამეურნეობებისა და ცალკეული ინდივიდების მიერ საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიებზე ხელმისაწვდომობისა და გამოყენების ინდიკატორების გაანგარიშების მეთოდოლოგია (Manual for measuring ICT Access and Use by Households and Individuals), ტელეკომუნიკაციების საერთაშორისო გაერთიანება, ჟენევა, შვეიცარია, 2014 წელი
3. ინფორმაციული საზოგადოების სტატისტიკის მეთოდური სახელმძღვანელო, ევროსტატი, 2014 წელი

4. თანამედროვე საერთაშორისო რეკომენდაციები შრომის სტატისტიკაზე (Current International Recommendations on Labour Statistics, ILO), 1994 წლის გამოცემა, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია, ჟენევა, შვეიცარია;

5. ეკონომიკურად აქტიური მოსახლეობის გამოკვლევა: დასაქმება, უმუშევრობა და არასრული დასაქმება (მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო), (Husmanns, R., Mehran, F., Verma, V. Surveys of Economically Active Population, Employment, Unemployment and Underemployment), რ. ჰუსმანსი, ფ. მერანი, ვ. ვერმა, შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია, ჟენევა, შვეიცარია, 1992 წელი;

6. „დასაქმების, უმუშევრობისა და არასრული დასაქმების გაანგარიშების მეთოდიკა – თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტები და მათი გამოყენების საკითხები“, (Measurement of employment, unemployment and underemployment – Current international standards and issues in their application, ILO), შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია;

7. „ხელფასების სტატისტიკის ინტეგრირებული სისტემა“ (An Integrated System of Wages Statistics, ILO), შრომის საერთაშორისო ორგანიზაცია (ILO), ჟენევა, შვეიცარია, 1994 წელი;

8. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დანაშაულებების აღკვეთის და სისხლის სამართლის ვენის განყოფილების სოციალურ-ეკონომიკური ინფორმაციის და პოლიტიკის ანალიზის დეპარტამენტის რეკომენდაციები;

9. იუნესკოს სტატისტიკის ინსტიტუტის რეკომენდაციები (განათლება, მეცნიერება, კულტურა);

10. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ევროპის ეკონომიკური კომისიის (UNECE) და გაეროს ქალთა ორგანიზაციის (UN WOMEN) რეკომენდაციები გენდერული სტატისტიკის სფეროში;

მოსახლეობის და დემოგრაფიის სტატისტიკა:

1. ევროპის სტატისტიკოსთა კონფერენციის რეკომენდაციები 2010 წლის რაუნდის მოსახლეობისა და საცხოვრისების აღწერისთვის (Conference of European

Statisticians Recommendations for the 2010 Censuses of Population and Housing, UN), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, ნიუ იორკი, ჟენევა, 2006 წელი;

2. მოსახლეობის ბუნებრივი მოძრაობის სტატისტიკური აღრიცხვის სისტემის პრინციპები და რეკომენდაციები (Principles and Recommendations for a Vital Statistics System, UN), მეორე შესწორებული გამოცემა, გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია, ნიუ იორკი, 2001 წელი;

3. დემოგრაფიის მოკლე ენციკლოპედიური ლექსიკონი, გაეროს მოსახლეობის ფონდი (UNFPA), 2005 წელი, თბილისი.

ბიზნეს სტატისტიკა:

1. “სტატისტიკური მოთხოვნების კრებული (Statistical Requirements Compendium, Eurostat), ევროსტატი, 2004, 2009 და 2016 წლების გამოცემები;

2. მოკლევადიანი ბიზნეს სტატისტიკის მეთოდოლოგია - განმარტებები და რეკომენდაციები” (Methodology of Short-Term Business Statistics (Interpretation and Guidelines), Eurostat), ევროსტატი, 2006 წელი;

3. “მოკლევადიანი ბიზნეს სტატისტიკის მეთოდოლოგია - თანმხლები დოკუმენტები” (Methodology of Short-Term Business Statistics (Associated Documents), Eurostat), 2006 წელი, ევროსტატი);

4. “საერთაშორისო რეკომენდაციები მშენებლობის სტატისტიკისათვის” (International Recommendations for Construction Statistics, UNSD), გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სტატისტიკის სამსახური, 1997 წელი;

5. “ახსნა-განმარტებები სამშენებლო საქმიანობის სტატისტიკური გამოკვლევებისათვის”, გერმანიის სტატისტიკის ფედერალური სამსახური, 1997 წელი;

6. “ენერგეტიკის სტატისტიკის სახელმძღვანელო” (Energy Statistics Manual, OECD), ევროსტატი, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია - OECD, ენერგეტიკის საერთაშორისო სააგენტო;

7. გაერთიანებული ორგანიზაციების მონაცემთა ინიციატივის ნავთობის სახელმძღვანელო, (Joint Organisations Data Initiative - JODI Oil Manual);

8. გაერთიანებული ორგანიზაციების მონაცემთა ინიციატივის გაზის სახელმძღვანელო, (Joint Organisations Data Initiative -JODI Gaz manual);
9. შინამეურნეობებში ენერჯის მოხმარების სტატისტიკის სახელმძღვანელო, (Manual for statistics on energy consumption in households, 2013 year);
10. “საერთაშორისო რეკომენდაციები ვაჭრობის სტატისტიკისათვის” (International Recommendations for Distributive Trade Statistics, UN), გაეროს სტატისტიკის სამსახური, 2009 წელი);
11. “სატვირთო საავტომობილო ტრანსპორტის მეთოდოლოგია” (Road Freight Transport Methodology, Eurostat) ევროსტატი, 2008 და 2016 წლის გამოცემები;
12. “მომსახურების სტატისტიკის განვითარება: "მომსახურების სტატისტიკა მოკლევადიან ბიზნეს სტატისტიკაში" სემინარის მასალები (Evolution of Service Statistics: Proceedings of the seminar on "Service Statistics Within Short-term Business Statistics, Eurostat), ევროსტატი, 2002 წელი;
13. “ტრანსპორტის სტატისტიკის გლოსარიუმი“ (Glossary for Transport Statistics, Eurostat), მესამე გამოცემა, ევროსტატი, 2003 წელი;
14. “ბიზნეს რეგისტრი: სარეკომენდაციო სახელმძღვანელო” (Business Register: Recommendations Manual, Eurostat), ევროსტატი, - 2010 წელი;
15. “ევროსტატის და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის სახელმძღვანელო ბიზნეს დემოგრაფიის სტატისტიკაზე” (Eurostat – OECD Manual on Business Demography Statistics), ევროსტატი და ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაცია, 2007 წელი;
16. “ადმინისტრაციული წყაროების გამოყენება ბიზნეს სტატისტიკის მიზნებისათვის: საუკეთესო პრაქტიკის სახელმძღვანელო” (Use of Administrative Sources for Business Statistics Purposes: Handbook on Good Practices, Eurostat), ევროსტატი, 1999 წელი;
17. ინტეგრირებული ბიზნეს სტატისტიკის რეგულაციები - ცვლადების განმარტებები, ევროპის კომისია, ბიზნეს სტატისტიკის დირექტორთა ჯგუფი, 2015 (Framework Regulation Integrating Business Statistics (FRIBS) - Definitions of variables, European Commission, *BUSINESS STATISTICS DIRECTORS GROUP, 2015*).

18.საერთაშორისო რეკომენდაციები ტურიზმის სტატისტიკისთვის 2008 (International Recommendations for Tourism Statistics 2008), გაერთიანებული ერების ორგანიზაცია;

19. მეთოდოლოგიური სახელმძღვანელო ტურიზმის სტატისტიკისთვის, ვერსია 1.2 (Methodological Manual for Tourism Statistics, version 1.2), ევროკავშირი, 2012 წელი.

სოფლის მეურნეობის სტატისტიკა:

1. “ინტეგრირებული სასოფლო-სამეურნეო აღწერების და გამოკვლევების სისტემა, ტ.1 - რეკომენდაციები სასოფლო სამეურნეო აღწერათა პროგრამისათვის”. FAO-ს სტატისტიკური განვითარების სერია №11, (A System of Integrated Agricultural Censuses and Surveys, Vol. 1 World Programme for the Census of Agriculture, FAO), გაეროს სურსათის და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (FAO) რომი, 2005.

2. "მსოფლიო პროგრამა სასოფლო-სამეურნეო აღწერისათვის 2020", FAO-ს სტატისტიკური განვითარების სერია №15, ტ.1 (World Programme for the Census of Agriculture 2020, FAO, Vol. 1), გაეროს სურსათის და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაცია (FAO), რომი, 2015.